

כיון רלדין שכיחי בבריה כמו ביו"ט אסור לכן כיון שבכאן בכל המדינה ואולי גם בכל המדינות לא שכיחי אינשי בבריה יש להתיר.

אבל ברא"ש גיטין כתב רק שיכול הכהן לחלוק כבוד לרבו ולגדול הימנו בבריה וה"ה פשוט שיכול להרשות לקרא לכל ישראל שירצו וכן משמע בגמרא דהא לא קאי ר' מתנה אמתני' אלא על הא דאמר אביי בשם מר דבביהכ"נ אין הכהן רשאי לחלוק כבוד אף לרבו ולגדול הימנו שלא שנו אלא בשבתות ויו"ט דשכיחי דבים אבל בבריה לא, וכן הוא בטור, ולכן בלא רשות הכהן אסור אף בבריה וברשות הכהן רשאים לקרא לישראל בבריה וה"ה לר"ת אף כשלא יצא הכהן, אבל בשבתות ויו"ט אף כשנותן רשות אינו כלום וכל זמן שהכהן בביהכ"נ אסור לקרות לישראל.

והנני ידו מוקירו.

משה פיינשטיין

כהגבה וגלילה והוצאה והכנסה ופתיחת וסגירת הארון אף שאין בהן איטור בעצם שאין בהן ברכה, אבל אין לכבד לכופרים בעניני קדושה שכופרים בהם, ויש בזה איטור חניפה ממילא כיון שאין דאוי לכבדם בדברים כאלו מדכתבתי בסימן נ"א, ולכן אם אין צורך גדול אסור לכבדם גם בכבודים אלו, אבל אם הוא לצורך גדול שיש לחוש שיבא לידי מחלוקת בעיר ויש לחוש להפסד צדקה יש להתיר בשאר כבודים ולא לקראם לתורה מטעם שכתבתי.

ולקרא לתורה לאלו שאינם שומרי תורה ליכא איטור בעצם מכיון שמאמינים בהש"ת ובתורתו ורק עוברין לחיאבון וצריך לענות אחר ברכתו אמר, אבל ודאי לא יפה עושים הקורין אותן לתורה מצד שאין לכבד עוברי עבירה וצריך למנוע מזה רק כשאיכא צורך בזה כגון יא"צ שיש לחוש למחלוקת וכדומה אבל לאלו הראבייט שהם כופרין ממש ומומריין להכעיס ומסיחים ומדיחים אין ברכתם כלום ואסור בעצם לקראם לתורה כדלעיל.

ובדבר חיוב קבורה הוא עד שימלאו כל הקבר בעפר אפילו עמוק הרבה ויעשו כמין הר על מקום הקבר, דהא זה מצינו שרשאיין אפילו ישראלים ביו"ט שני בסימן תקכ"ו סעיף ד' שכתב הרמ"א מותר לכסותו בעפר כדרכו בחול שפירשו הוא לעשות גם כמין הד כדאיתא בט"ז סק"ב, אבל לענין צדוק הדין וקדיש אם צריכין לילך רשאיין אחר שנכסה הארון כשיעור קבורה שהוא ג"ט, וזהו כונת הרמ"א יו"ד סימן שע"ז סעיף ר' על הא דכתב המחבר שאחר שנגמר סתימת הקבר מעפר, או לאחר שהפך האבל פניו מן המת, שהוא אחר חיוב הקבורה רמה שצריך למלאותו כולו ולעשות כמו הר הוא רק ענין כבוד המת בעלמא, אבל צריך שישאר שם מי שיגמור כל שימת העפר כמו שנוהגין, ואם נכרים מכסין אין לסמוך עליהם אלא ישאר שם אחד להשיגח ע"ז שיעשו כראוי.

ידרו מברכו בכוח"ט.

משה פיינשטיין

סימן כא

בענין לכבד כופרין בקריאה לתורה ובשאר כיבודי ביהכ"נ בשעת הצורך

ד' אלול תשכ"ה.

מע"כ ידידי הרה"גמהר"ר יצחק ווערבין שליט"א.

הנה ברבר ראבייט של הרעפארמער וקאנסערוואטיוון שבאים לפעמים בשבת לביהכ"נ של יהודים כשרים אם רשאיין לקדושתם לתורה, הוא דבר פשוט שבקריאה לתורה הוא אסור בעצם דהא קה"ת צדיך ברכה לפניך ולאחריה וברכתם אינו כלום ואין לענות אמן אחריה, עיין בספרי אגרות משה או"ח ח"ב סימן נ' ונ"א מטעם דכיון שהם כופרים הוי הזכרת השם אצלו רק כדברים בעלמא דהויא ככרחה בלא שם ומלכות כלל, וממילא אף שהבעל קריאה קורא וממנו שומעין הקהל, מ"מ הא יהיה זה כמו בלא ברכה, וגרע מקודם שתיקנו שיברך כל אחר ואחד דהא כבר נסתלק חשיבות ברכה של הראשון משאר הפסוקים אחרי שכבר בירך אחר קריאתו ברכה דלאחריה, אבל אף לשאר כבודי קדושה דבביהכ"נ